

A photograph of a modern building's courtyard. The central feature is a staircase with a metal railing, partially covered by climbing green plants. The building's facade is composed of light-colored, textured panels. In the foreground, there are several large, dark-colored planters filled with green plants, and a gravel area with large, light-colored rocks. A person wearing a blue jacket and a white cap is walking down the stairs. The overall atmosphere is bright and green.

Jaarboek Landschaps- architectuur en stedebouw in Nederland 2022

/ Yearbook Landscape
Architecture and Urban
Design in the Netherlands
2022

blauwdruk

**Het Treebeekplein in Brunssum heeft
zijn historische parkkarakter terug. Nu
met aandacht voor waterberging**
/ Treebeekplein has been given back its
historical park character, but now with
attention to water retention

TEKST MARK HENDRIKS

Het voormalige mijnwerkersdorp Treebeek in Brunssum – in 1913 ontworpen door Johannes Hendrik Willem Leliman – heeft de afgelopen eeuw meerdere transformaties ondergaan. Een belangrijke was de vervanging van de tuindorp-bebouwing rondom het centrale plein door portiekflats. Nu deze flats weer plaatsgemaakt hebben voor eengezinswoningen, is ook het oude plein in ere hersteld.

De herinrichting is ontworpen door het Rotterdamse bureau Ziegler Branderhorst. De ontwerpers wilden het historische parkkarakter terugbrengen, door de aanleg van grasvelden (die door de jaren heen verdwenen waren), plantenborders, paden en bankjes. Trappetjes, muurtjes en hellingen nodigen uit tot sport en spel. Een hardlooproutte verbindt het Treebeekplein met de Brunsummerheide. Voor de nieuwe bestrating zijn oude materialen uit de omgeving gebruikt.

Een voornaam onderdeel in dit herstelplan is de terugkeer van de vijver zoals Leliman die aan het begin van de vorige eeuw bedacht had. Naast een aangename verblijfsplek is de vijver ook een bergingsplek voor regenwater uit de wijk. Bij piekbuien loopt een groter deel van het park onder water. Binnen 24 uur wordt dat vervolgens afgevoerd via putten en infiltratie in de bodem.

De selectiecommissie is te spreken over de wijze waarop de reconstructie van het Treebeekplein een eigentijdse signatuur heeft gekregen. Niet alleen in vormgeving, maar ook in de aanpak van actuele vraagstukken, zoals waterberging en hergebruik van materialen. Bankjes zijn van gezaagde portiektrappen en vloerdelen uit de flats zijn gebruikt voor de vijverbodem. De parkeerplaatsen onder de pergola op de kop van het langgerekte park roepen evenwel vragen op. 'Romantisch is anders', aldus de commissie. Toch is het nog altijd beter dan geparkeerde auto's in de smalle woonstraten.

BRUNSSUM

PROJECT
herinrichtingsplan buurtplein

LOCATIE
Brunssum

OMVANG
1,65 ha

ONTWERPER
Ziegler|Branderhorst
stedenbouw en architectuur
i.s.m. Kim Kogelman (technisch
ontwerp en bestek), Jo Janssen
architecten (architectuur)

DISCIPLINES ONTWERPTEAM
stedenbouw, architectuur,
landschapontwerp

OPDRACHTGEVERS
gemeente Brunssum, IBA
Parkstad

PROGRAMMA
park met recreatie, sport,
klimaatadaptatie, parkeren

UITVOERING
BLM Wegenbouw

PERIODE VAN ONTWERP
2017-2020

PERIODE VAN REALISATIE
2021-2022

BORGING RUIMTELIJKE
KWALITEIT
supervisie tijdens uitvoering

ROL VAN ONDERZOEK
historisch onderzoek

/ The former mining village of Treebeek in Brunssum in the province of Limburg – designed in 1913 by Johannes Hendrik Willem Leliman – has undergone several transformations over the past century. An important one was the replacement of the garden village buildings around the central square, Treebeekplein, with tenement flats. Now that these flats have in turn made way for terraced housing, the old square has been restored to its former glory.

The redevelopment was designed by the Rotterdam practice Ziegler Branderhorst. The designers wanted to restore the historical park character by introducing lawns (which had been lost over the years), borders, paths and benches, while steps, low walls and slopes are ideal for play and games. A jogging route connects the Treebeekplein with the Brunsummerheide heathland. For the new paving use was made of old materials from the surrounding area. A notable element of the restoration is the reinstatement of the pond as conceived by Leliman at the beginning of last century. Besides a pleasant place to linger, the pond is also a collection point for rain-water from the neighbourhood. Although

during heavy rainfall a larger area of the park floods, within 24 hours the water drains away and infiltrates into the soil.

The selection committee is impressed by the way the reconstruction of Treebeekplein has been given a contemporary twist, not only in the design, but also through the approach to current issues such as water retention and the reuse of materials. However, the parking places under the pergola at the head of the elongated park raised some eyebrows. 'Hardly romantic,' say the committee. On the other hand, it is still better than cars parked in the narrow streets.

LOCATION Brunssum
DESIGNER Ziegler | Branderhorst urban
design and architecture
COMMISSIONED BY Municipality of
Brunssum, IBA Parkstad

Landschapontwerp. Net als vroeger neemt de centrale vijver een prominente plek in.

/ Landscape plan. The central pond has been given back its prominent place in the design.

Foto / Photo René de Wit

Kenmerkend voor het historische parkkarakter van het Treebeekplein is de centrale as. Hier gezien vanaf de parkeerplaats onder een nieuwe pergola op de kop van het langerekte park.

/ The defining feature of the historical park character of Treebeekplein is its central axis. View from the car park under a new pergola at the head of the elongated park.

Het herstelde Treebeekplein speelt een sleutelrol in het afwateringssysteem van de buurt.

/ The restored Treebeekplein is a key element in the local drainage system.

Het park is goed verbonden met groengebieden in de omgeving.

/ The park has good connections with green spaces in the surrounding area.

60
**ALLEDAAGSE
SCHOONHEID**
/ **EVERYDAY
BEAUTY**

102
**STEM VAN DE
NATUUR**
/ **THE VOICE OF
NATURE**

138
ONTWERPPLEZIER
/ **THE JOY OF
DESIGN**

62
Binnenstad en haven /
Town centre and harbour
Brielle
Buro Lubbers

104
Sponsland / Sponsland
Groningen
Provincie Groningen, gemeente
Groningen

140
Cirkelbrug
/ **Circle Bridge**
Almere
wUrck architectuur stedenbouw
landschapsarchitectuur

68
Treebeekplein
/ **Treebeekplein**
Brunssum
Ziegler | Branderhorst stedenbouw
en architectuur

114
Op waterbasis
/ **Suitability mapping**
BoschSlabbers landschaps-
architecten, Deltares, Sweco

148
Lage Loswal 't Bat / Lage
Loswal 't Bat
Venlo
Burobol

72
Vrijheidspark
/ **Vrijheidspark**
Winterswijk
Buro Harro

118
Biodiversity / Biodiversity
Gemeente Amsterdam

152
High Park / High Park
Arnhem
veenenbos en bosch
landschapsarchitecten, Powerhouse
Company

80
Fietsenstalling
Leidseplein / Bicycle park
Leidseplein
Amsterdam
ZJA, Hans van Houwelingen,
gemeente Amsterdam

124
Landschapsinclusieve
landbouw
/ **Landscape-inclusive**
farming
Salland
NOHNIK architecture and
landscapes

158
Amstelstroombrug /
Amstelstroombrug
Amsterdam
VenhoevenCS Architecture and
Urbanism, Smartland landscape
architecture, Mobilis-TBI

84
Herinrichting bermen
/ **Redesign of verges**
Duin- en Bollenstreek
H+N+S Landschapsarchitecten,
Koninklijke Ginkel Groep, Peter
Veldt

162
Vesting / Fortress
Muiden
MTD Landschapsarchitecten

We zijn beland in de eeuw van de biologie. Stedenbouw en landschapsarchitectuur richten zich meer en meer op natuurlijke processen. De trefwoorden zijn circulair, symbiotisch en natuurinclusief.

Dit Jaarboek landschapsarchitectuur en stedenbouw in Nederland toont met een selectie van 19 projecten waar de vakgebieden in uitblinken. Alle daagse leefomgevingen worden mooier gemaakt en met zichtbaar ontwerp plezier worden opgaven te lijf gegaan. In vernieuwende ontwerpen gaat de bouw van tijdelijke woningen hand in hand met landschapsontwikkeling en dringt openbaar groen door tot in de portieken van duurzame appartementengebouwen. De stem van de natuur laat zich horen in ontwerponderzoek naar de draagkracht van onze natuur en de inrichting van het platteland.

De projecten worden aangevuld met korte essays, een fotoreportage over 'wandeloende' bomen in Leeuwarden en een interview met minister Hugo de Jonge (VRO).

Het Jaarboek is samengesteld door de redactie van tijdschrift Blauwe Kamer. De selectie werd gemaakt door een onafhankelijke commissie van vakgenoten.

/ We have entered the age of biology. Urban planning and landscape architecture are increasingly guided by natural processes, the keywords being circular, symbiotic and nature-inclusive. This Yearbook of Landscape Architecture and Urban Design in the Netherlands presents a selection of 19 projects that feature outstanding work from both professions. Everyday living environments are made more attractive and planning and design is executed with visible pleasure. In innovative designs the building of temporary homes goes hand in hand with landscape development, and public green space runs right up to the entrances to sustainable apartment buildings. The voice of nature is heard in design studies on the carrying capacity of nature and the planning of rural areas.

The projects are accompanied by short essays, a photo reportage on the 'walking trees' of Leeuwarden and an interview with minister Hugo de Jonge (VRO).

This Yearbook was compiled by the editors of Blauwe Kamer magazine. The selection was made by an independent committee of professionals.

